

בש"פ 7827/17 - אהרון סוסן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 7827/17

לפני: כבוד השופט נ' הנדל

העורר: אהרון סוסן

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי תל אביב-יפו מיום
17.09.2017 במ"ת 25166-07-15 שניתן על ידי כב'
השופט א' הימן

בשם העורר: עו"ד ניר אלפסה; עו"ד רותם סרי

בשם המשיבה: עו"ד סיון רוסו

החלטה

1. מונח בפניי ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב מיום 17.9.2017 (מ"ת 25166-07-15, כבוד השופט א' הימן), בגדרה נדחתה בקשת העורר לעיון חוזר בהחלטות בית המשפט המחוזי (מ"ת 25166-07-15, כבוד השופט ב' שגיא) בהן נקבע כי יש לעצור את העורר בפיקוח אלקטרוני בצירוף תנאי ערובה. יצוין כי כנגד החלטות אלו הוגש ערר על ידי המדינה לבית משפט זה, אשר נדחה ביום 18.7.2016 כך שהעורר הועבר למעצר בפיקוח אלקטרוני

עמוד 1

(בש"פ 5273/16, השופט צ' זילברטל). בתמצית טוען העורר בערר זה, כי מאחר שחל לאחרונה כרסום ממשי בעוצמת הראיות הקיימות נגדו באישום המרכזי בו הוא מואשם – מדובר בשינוי נסיבות, אשר יחד עם חלוף הזמן, מצדיקים את ביטול המעצר בפיקוח אלקטרוני והקלת התנאים המגבילים.

העורר הינו נאשם 14 בפרשה העוסקת בארגון פשיעה, ובניסיונות ארגון זה להתנקש בחייו של יעד מסוים. האישום המרכזי בו מואשם העורר הינו האישום הרביעי העוסק בביצוע רצח, לפיו תכנן, יחד עם נאשמים נוספים, להוציא לפועל תכנית לחיסולו של היעד באמצעות הנחת מטען חבלה. במסגרת תכנית זו העורר לכאורה סייע באיתור נקודת תצפית על אזור ההתנקשות ולקח בין היתר חלק בתצפיות, תוך המתנה שהיעד יגיע למקום. בתאריך מסוים הגיע היעד למקום, זוהה על ידי תצפית של אחד הנאשמים האחרים, כך שהמטען הופעל והתפוצץ. כתוצאה מהפיצוץ נהרגו שלושה בני אדם, ונפצעו 51 נוספים, ביניהם היעד ומאבטחיו.

2. מהחלטת בית המשפט המחוזי בעניין המעצר בגלגול הראשון, עולה כי קיימות ראיות לכאורה לידיעתו של העורר על התכנית לפגוע ביעד ולניסיונותיו לאתר מקום לביצוע התצפיות, אולם אין ראיות חזקות המצביעות על מעורבותו בתכנון ובביצוע התצפיות. מעדות עד המדינה ש', אשר שימש כמנהל בארגון הפשיעה וניהל את הפעילות המבצעית בתחום מעשי האלימות, עלה כי העורר לא היה באופן מובהק חלק מקשירת הקשר, אלא הצטרף בשלב מאוחר יותר כשההכנות לניסיון ההתנקשות היו כבר לקראת סיום, וניסה לסייע במציאת מקומות תצפית, אך לא הצליח בכך. החולשה הראייתית בקשירת העורר לתכנון וביצוע התצפיות הביאה את בית משפט קמא להחלטה על שחרור העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני. בהמשך הוקלו תנאי מעצרו וניתנו לו 4 חלונות אוורור בליווי ופיקוח, בני שלוש שעות בימים ב', ג', ה', ושבת בין השעות 16:00-19:00, וכן אושרה בקשתו להוספת ערבים נוספים.

3. העורר הגיש לאחרונה בקשה לבית המשפט המחוזי לעיון חוזר בהחלטה על מעצרו בפיקוח אלקטרוני, מאחר שלטענתו חל שינוי נסיבות עקב עדותו של עד המדינה ש' בהליך העיקרי, באופן המצדיק קבלת הבקשה לעיון חוזר. כך גם עקב חלוף הזמן מאז מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני. בית משפט קמא קבע בהחלטתו כי לאחר בחינת מכלול הראיות, ולא רק עדותו של ש', הגיע למסקנה כי אין בטענותיו של העורר בכדי להצביע על כרסום ממשי בראיות, בנושאים המהותיים המרכיבים את האשמה המיוחסת למבקש. החלטה זו הינה מושא ערר זה.

בערר שלפני טוען העורר כי חל שינוי דרמטי ומהותי במסד הראיות, בנוגע לשני נתונים, אשר עליהם הסתמכה המשיבה כדי לבסס את מעורבותו של העורר באישום הרביעי האמור. הנתון הראשון הינו שיחת טלפון בין העורר לנאשם 1, שלפי עדותו הראשונה של עד המדינה לגבי מילות הקוד שנכללו בה, קושרת את העורר לאישום הרביעי (להלן: שיחת הטלפון). הנתון השני הוא נסיבות העיכוב של העורר, עד המדינה, ונאשמים נוספים, במחלף ההלכה (להלן: נסיבות העיכוב). נסיבות העיכוב האמורות מבססות את סעיף 6 לאישום הרביעי הקושר את העורר להכנות להתנקשות. העורר טוען שעד המדינה ש' הוא העד היחיד שאמרתו מוכיחה את המיוחס לעורר באישום הרביעי, וכי טעה בית משפט קמא בכך שלא נימק מדוע הגיע למסקנה שטענות העורר נדחות, מעבר לנימוק כללי לפיו עיין בפרוטוקולים והגיע למסקנה זו. החידוש על פי העורר הוא הסברי עד המדינה ודבריו בעדותו בבית המשפט בהליך העיקרי.

כך, טוען העורר לגבי שיחת הטלפון אשר לה נתן בעבר עד המדינה פרשנות הקושרת את העורר לאישום הרביעי – כי בעדותו בבית המשפט הסתייג עד המדינה מפרשנות זו (ראו בעמ' 875 לפרוטוקול בתפ"ח 24989-07-15). לטענת העורר, הנתונים העולים מעדות עד המדינה בבית המשפט שומטים את הקרקע תחת הניסיון

לקשור באמצעות מילות הקוד בשיחת הטלפון את העורר לתכנית ההתנקשות.

בנוגע לנסיבות העיכוב במחלף ההלכה, מדובר בסעיף 6 לאישום הרביעי לפיו העורר הגיע יחד עם אחרים ביום 20.11.2003 לביתו של ה' על מנת לשוחח על מטען החבלה. עד המדינה בעדותו בבית המשפט בהליך העיקרי העיד כי אינו זוכר בדיוק האם אכן האירוע התרחש כפי שתואר בתחילה, וכך אמר בין היתר:

"הכי קל לי להגיד כן יצאנו מהבית של הרצל, אבל בגלל שלא הייתי כל כך החלטי לגבי זה, אם יצאנו לבלות באותו יום או שחזרנו מהרצל ובאתי לבקש שיכין את המטען, עד היום אני לא זוכר את הסיטואציה אם זה היה אחרי שיצאנו מהרצל, שבאנו להרצל או שיצאנו לבלות" (עמ' 1297 לפרוטוקול בתפ"ח 15-07-24989).

במספר נקודות נוספות שב עד המדינה והבהיר שאינו זוכר בדיוק אם באותו ערב הם נסעו לבילוי יחד עם העורר, או שנסעו לביתו של ה' כחלק מההכנות להתנקשות.

4. לאחר בחינת חומר הראיות הגעתי למסקנה שאין בעדותו של עד המדינה ש' בכדי לכרסם באופן ממשי בתשתית הראייתית נגד העורר, באופן המצדיק עיון חוזר בהחלטת בית משפט קמא, לגבי מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני. כך גם בהינתן חלוף הזמן. מסקנה זו נובעת הן מכך שבשני הנתונים עליהם הצביע העורר אין שינוי דרמטי כשלעצמם, והן מכך שבחינת מכלול הראיות מלמדת כי התשתית הראייתית נשענת גם על נתונים נוספים מלבד השניים האמורים.

נפתח בשיחת הטלפון. אף על פי הקו שהעד חזר בו מיכולתו לפרש את השיחה, אין הדבר מעיד על כך שתוכן השיחה סותר את גישת המדינה, או פוגם בתשתית הראייתית המוצגת על ידי המדינה במסגרת השיקולים בבקשה זו. ניתן לומר כי השיחה עצמה מלמדת שהעורר היה בקשר עם נאשם עיקרי בפרשה בתקופת הסמוכה לתכנון הרצח, אף שיש מחלוקת מתי התקבלה ההחלטה על ביצוע הרצח. על כך נוסף כי על פי הודעתו של העד מנור שהוגשה בדיון בפני עולה כי אכן שיחת הטלפון קושרת את העורר לפרשה. מהודעת מנור עולה לכאורה כי העורר היה מעורב בהכנות להתנקשות, וידע על התכנית. אם כן, בעצם הסתייגותו של עד המדינה ש' מהפרשנות שנתן לשיחת הטלפון אין בכדי לשלול את השימוש באותה שיחה כראיה משמעותית, מה גם שמעדות מנור עולה הקשר של העורר לתכנית ההתנקשות.

גם בעניין נסיבות העיכוב לא מדובר בשינוי דרמטי של הראיות במובן זה שעד המדינה שולל את הימצאותו של העורר באותו ערב, אלא מעיד כי אינו זוכר בבירור האם באותו ערב ספציפי יצאו לבלות או שהלכו לביתו של ה'. על כך יש להוסיף כי למרות שעד המדינה ש' לא זכר האם ביום הרלוונטי נסעו לביתו של ה' או יצאו לבלות - הוא העיד בבירור במקום אחר שביום שבו אספו את המטען מביתו של ה' העורר היה נוכח באותו יום (ראו בעמ' 1542 לפרוטוקול בתפ"ח 15-07-24984).

5. מעבר לאמור לגבי שני הנתונים, יש ראיות נוספות הקושרות לכאורה את העורר לתכנית ההתנקשות. בעדותו העיד עד המדינה ש' מספר פעמים לגבי מעורבותו של העורר בתכנית ההתנקשות (ראו לדוגמה בעמ' 579, 1570, 2571 לפרוטוקול בתפ"ח 15-07-24984). לאמרות אלו יש להוסיף גם את הודעת עד המדינה ש' שהובאה על ידי בית משפט קמא בהחלטתו על מעצר העורר בפיקוח אלקטרוני הקושרת גם היא את העורר לתכנית ההתנקשות (ראו בעמ' 1570 לפרוטוקול בתפ"ח 15-07-24984).

על כל האמור יש להוסיף כי בית משפט קמא התייחס בהחלטתו לעובדה שקיימות מספר גרסאות של עד המדינה ש' בנוגע לנסיעה והעיכוב בתאריך הרלוונטי, ולקושי הנובע מפענוח הקודים בשיחת הטלפון באמצעות פרשנים. למרות קשיים אלו החליט בית משפט קמא, בהתבסס על מכלול הראיות, לעצור את העורר בפיקוח אלקטרוני בתנאים מגבילים.

6. על מנת שתתקבל טענה של כרסום בחומר הראיות באופן המצדיק עיון חוזר בהחלטה, יש צורך בהוכחת שינוי דרמטי במערכת ראיות התביעה, ולא בשינוי של מה בכך. (ראו למשל בש"פ 8216/13 אוחיון נ' מדינת ישראל, פס' 7 וההפניות שם (30.1.2014)). חזרה מעדות, או שינוי גרסה של עד, אפילו יהיה עד עיקרי - אינן מהוות בהכרח כרסום משמעותי מספיק בראיות התביעה המצדיק עיון חוזר (בש"פ 5407/99 מדינת ישראל נ' אדרי (18.8.1999); בש"פ 770/10 מדינת ישראל נ' פלוני (11.3.2010); בש"פ 7260/13 מדינת ישראל נ' כיאל (18.11.2013); בש"פ 5929/17 פלוני נ' מדינת ישראל (30.7.2017)). כמובן ישום כלל זה תלוי בנסיבות המקרה, לרבות עוצמת העילה שהיא רבה בענייננו. בראייה זו לא מצאתי כי בענייננו חל כרסום ראייתי ממשי כנדרש, באופן שיש בו כדי להצדיק שינוי החלטה בדבר המעצר בפיקוח אלקטרוני. יש לזכור כי שהחלטת בית משפט קמא התבססה על ראיות נוספות לכאורה, והייתה מודעת לקושי שבנתונים עליהם מצביע העורר. הקשר של העורר לתכנון ההתנקשות מתבסס על מספר ראיות שונות וחלקים נוספים בעדותו של עד המדינה ש', ועל כן בעצם חזרתו של העד מפרשנותו לגבי שיחת הטלפון, וזכרונו המעומעם לגבי נסיבות העיכוב - אין בכדי להוות כרסום דרמטי או ממשי בראיות התביעה באופן המצדיק קבלת הבקשה לעיון חוזר.

7. הערר נדחה.

ניתנה היום, ט"ז בחשוון התשע"ח (15.11.2017).

שׁוֹפֵט